

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Факультет харчових технологій
Кафедра туризму

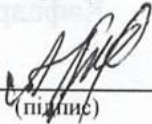
Робоча програма (силабус) освітнього компонента
ОК22. МІЖНАРОДНИЙ ТУРИЗМ
(обов'язковий)

Спеціальність	242 «Туризм і рекреація»
Освітня програма	Туризм
Ступінь вищої освіти	перший (бакалаврський)

Розробник:

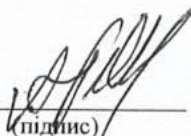

(підпис)

Олександр КОВАЛЕНКО, к.пед.н., доцент
(ім'я ПРІЗВИЩЕ) (вчений ступінь та звання, посада)

Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри туризму	протокол №16 від 10.06.2026 року Завідувач кафедри <u>Олександр КОВАЛЕНКО</u> (ім'я ПРІЗВИЩЕ)
--	--

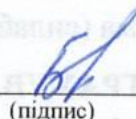
Погоджено:

Гарант освітньої програми

(підпис)

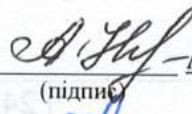
Олександр КОВАЛЕНКО
(ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Декан факультету, де реалізується ОП

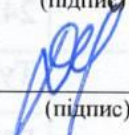

(підпис)

Наталія БОЛГОВА
(ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Рецензія на робочу програму надана:

(підпис)

Анна НОВІКОВА (додається)
(ім'я ПРІЗВИЩЕ)

(підпис)

Лідія ДЯЧЕНКО (додається)
(ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації

(підпис)

Марія Баранків
(ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Зареєстровано в електронній базі: дата 29.06 2026 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1	Назва ОК	Міжнародний туризм			
2	Факультет/кафедра	Харчових технологій / Туризму			
3	Статус ОК	Обов'язковий			
4	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК для (заповнюється для обов'язкових ОК)	ОПП «Туризм» Спеціальність 242 «Туризм і рекреація»			
5	ОК може бути запропонований для (заповнюється для вибіркових ОК)	-			
6	Рівень НРК	6			
7	Семестр та тривалість вивчення	V семестр, 15 тижнів (денна та заочна форма навчання) VII семестр, 15 тижнів (заочна форма навчання)			
8	Кількість кредитів ЄКТС	5 кредитів (150 годин)			
9	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота (заняття) денна/заочна форма навчання		Самостійна робота денна/заочна форма навчання	
		Лекційні	Практичні (семінарські)		Лабораторні
		30/-	44/2		-
10	Мова навчання	українська			
11	Викладач/Координатор освітнього компонента	Коваленко Олександр Вікторович, к.пед.н., доцент, завідувач кафедри туризму ауд. 211e			
12	Контактна інформація	Ел. адреса: olexkovalenko@ukr.net			
13	Загальний опис освітнього компонента	Теоретична та практична підготовка здобувачів щодо опанування основних засад організації туристичної діяльності та світового ринку тур. послуг; особливостей міжнародних угод в галузі туризму та міжнародних й регіональних туристичних організацій.			
14	Мета освітнього компонента	Забезпечення майбутніх фахівців низкою теоретичних знань та практичних навичок у галузі міжнародного туризму як складової сучасної зовнішньоекономічної діяльності, визначення ролі міжнародного туризму у соціально-економічному розвитку туристичних макрорегіонів світу та України в цілому, у контексті перспективної політики забезпечення необхідних соціальних та екологічних змін у всіх галузях господарства.			
15	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими ОК ОПП	Передумови відсутні Освітній компонент є основою для: Атестація.			
16	Політика академічної доброчесності	Політика академічної доброчесності під час вивчення ОК передбачає самостійне виконання практичних, тестових та інших завдань у визначені строки. Не допускаються плагіат, списування, фальсифікація результатів, використання чужих робіт без належного посилання. Використання інструментів ІІІ дозволяється лише як допоміжного засобу для пошуку, аналізу та структурування інформації без підміни власного авторства здобувача. Відповідальність за достовірність, оригінальність і якість поданих робіт несе здобувач особисто. У разі порушення принципів академічної доброчесності застосовуються заходи відповідно до внутрішніх положень університету			
17	Посилання на Moodle	https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=4868			
18	Ключові слова	Туризм, рекреація, політичний устрій, організація міжнародного туризму, специфіка міжнародного туризму, світовий ринок туристичних послуг, міжнародні туристичні організації, статистика міжнародного туризму, договірні відносини.			

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен...»	Програмні результати навчання, на досягнення яких спрямований ОК (зазначити номер згідно з нумерацією, наведеною в ОП)						Як оцінюється РНД
	ПРН ₁	ПРН ₂	ПРН ₇	ПРН ₈	ПРН ₁₀	ПРН ₁₃	
ДРН 1 Застосовувати базові поняття теорії міжнародного туризму, положення міжнародного й національного законодавства та глобальні стандарти обслуговування для аналізу сучасного стану світового ринку та організації транскордонних туристичних процесів.	X	X					Усний захист практичних робіт. Тестування в системі Moodle. Написання та захист рефератів або індивідуальних завдань.
ДРН 2. Розробляти комплексні програми міжнародних турів (виїзного та в'їзного туризму), обґрунтовувати стратегії їхнього просування й ефективні канали реалізації на внутрішньому та глобальному ринках послуг.			X				
ДРН 3. Ідентифікувати, аналізувати та безпомилково оформлювати міжнародну туристичну й супроводжувальну документацію (зокрема, візові анкети, ваучери, страхові поліси, контракти з іноземними партнерами, митні та прикординні форми) відповідно до встановлених регламентів.				X			
ДРН 4. Моделювати процеси взаємодії ключових підсистем суб'єкта міжнародного туристичного бізнесу та встановлювати ефективні партнерські й комунікаційні зв'язки з іноземними контрагентами, профільними експертами галузі та дипломатичними установами.					X	X	

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу. денна/заочна форма навчання		Реком. літ-ра	
	Аудитор. робота			Сам. роб.
	Лк	П.з.		
Тема 1. Міжнародний туризм як економічний та соціокультурний феномен. 1.1. Сутність та функції міжнародного туризму. 1.2. Прояви негативного впливу міжнародного туризму.	2	6/2	9/18	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 11-23
Тема 2. Становлення сучасних форм розвитку, державного та регіонального регулювання міжнародного туризму в країнах світу. 2.1. Історичні форми та шлях розвитку індустрії туризму. 2.2. Сучасні тенденції та тренди розвитку міжнародного туризму. 2.3. Вплив світових глобалізаційних процесів на розвиток міжнародного туристичного бізнесу.	4	4	10/19	2, 5, 7, 9, 11-23
Тема 3. Міжнародні туристичні організації в індустрії гостинності. 3.1. Організація об'єднаних націй (ООН) у системі міжнародного туристичного співробітництва. 3.2. Всесвітня туристична організація (ЮНВТО) та її вплив на розвиток туризму. 3.3 Класифікація та особливості функціонування міжнародних туристичних організацій.	4	6	9/18	1, 3, 4, 6, 11-23
Тема 4. Статистика у міжнародному туризмі. 4.1. Історичні та сучасні засади статистики міжнародного туризму. 4.2. Основні статистичні одиниці туризму. 4.3. Статистика туристських потоків, доходів і витрат.	4	4	10/19	5, 8, 10, 11-23
Тема 5. Сутність та класифікаційні ознаки міжнародного туристичного ринку. 5.1. Економічне та географічне визначення поняття міжнародного туристичного ринку. 5.2. Процеси транснаціоналізації та глобалізації міжнародного ринку туристичних послуг. 5.3. Класифікація міжнародних туристичних ринків.	4	6	9/18	1, 3, 4, 5, 6, 9, 11-23
Тема 6. Місце України на ринку міжнародного туризму. 6.1. Етапи розвитку міжнародного туризму в Україні. 6.2. Кон'юнктурна оцінка сучасного стану вітчизняного ринку міжнародного туризму. 6.3. Фактори розвитку іноземного туризму в Україні.	4	6	10/19	2, 5, 7, 9, 11-23
Тема 7. Особливості формування туристичної пропозиції в умовах транснаціоналізації світового туризму. 7.1. Туристичний продукт та фактори його виробництва. 7.2. Концентрація виробництва в туризмі. 7.3. Транснаціональні корпорації в індустрії туризму та послуг.	4	6	9/18	1, 3, 4, 6, 10, 11-23
Тема 8. Договірні відносини в міжнародному туризмі 8.1. Характеристика договірних документів у галузі туризму. 8.2. Основні види та характеристика договорів, що укладаються між суб'єктами туристичної діяльності та споживачами туристичних послуг. 8.3. Договори, що укладаються турагентами з туроператорами та з іншими сторонніми організаціями.	4	6	10/19	4, 5, 8, 10, 11-23
Всього за семестр	30	44/2	76/148	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем <u>під час аудиторних занять, консультацій</u>)	Кільк. годин денна/заочна	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати <u>студент самостійно</u>)	Кільк. годин денна/заочна
ДРН 1 Застосовувати базові поняття теорії міжнародного туризму, положення міжнародного й національного законодавства та глобальні стандарти обслуговування для аналізу сучасного стану світового ринку та організації транскордонних туристичних процесів.	Проведення лекційних занять з використанням мультимедійних презентацій до кожної з тем. Проведення практичних робіт (виконання завдань відповідно до кожної теми) із модеруванням дискусій за результатами відповідей. Проведення консультацій, а саме відповіді на запитання, обмін думками, дискусія з висновками викладача.	74/ 2	Опрацювання незнайомих (нових) термінів. Опрацювання додаткового матеріалу за відповідними темами. Написання рефератів або виконання індивідуального завдання (з обраної тематики). Аналіз проведеної роботи та підготовка до захисту практичних робіт, а також реферату або індивідуального завдання.	76/ 148
ДРН 2. Розробляти комплексні програми міжнародних турів (виїзного та в'їзного туризму), обґрунтовувати стратегії їхнього просування й ефективні канали реалізації на внутрішньому та глобальному ринках послуг.				
ДРН 3. Ідентифікувати, аналізувати та безпомилково оформлювати міжнародну туристичну й супроводжувальну документацію (зокрема, візові анкети, ваучери, страхові поліси, контракти з іноземними партнерами, митні та прикординні форми) відповідно до встановлених регламентів.				
ДРН 4. Моделювати процеси взаємодії ключових підсистем суб'єкта міжнародного туристичного бізнесу та встановлювати ефективні партнерські й комунікаційні зв'язки з іноземними контрагентами, профільними експертами галузі та дипломатичними установами.				

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Сумативне оцінювання

5.1.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
Модуль I			
1.	Усний захист практичних робіт (на всі пз модуля)	32 балів / 32%	На практичних заняттях
2.	Проміжне тестування (модульний контроль I)	12 балів / 12%	Згідно графіка модульних тижнів
Модуль II			
3.	Усний захист практичних робіт (на всі пз модуля)	32 балів / 32%	На практичних заняттях
4.	Проміжне тестування (модульний контроль II)	12 балів / 12%	Згідно графіка модульних тижнів
5.	Написання та захист рефератів або індивідуальних завдань (з обраної тематики)	12 балів / 12%	Протягом 11-13 тижнів

5.1.2. Критерії оцінювання

Компонент	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно
	0 балів	1-4 бали	5-7 балів	8 балів
Усний захист практичних робіт (на всі пз модуля)	Практична робота не виконана	Робота виконана зі значними помилками та незахищена	Робота виконана з незначними помилками, здобувач не достатньо орієнтується в матеріалі	Робота виконана вірно, здобувач добре орієнтується в матеріалі
Проміжне тестування (тест множинного вибору)	Кожен тест включає 12 питань, кожне з яких оцінюється в 1 бал			
Написання та захист рефератів або індивідуальних завдань (з обраної тематики)	0 балів	1-5 балів	6-11 балів	12 балів
	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість вимог виконана, але окремі складові відсутні або недостатньо розкриті	Виконані всі вимоги до завдання	Виконані всі вимоги до завдання, продемонстровано власне рішення, підхід

5.2. Формативне оцінювання

Для оцінювання поточного прогресу у навчанні та розуміння напрямів подальшого удосконалення передбачено:

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1	Усне опитування після вивчення всіх тем, під час практичних занять	Відповідно до графіку навчального процесу
2	Зворотній зв'язок у вигляді обговорення тестування	
3	Зворотній зв'язок у вигляді обговорення рефератів або індивідуальних завдань	Протягом 1 тижня після виконання

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
69-74	D	задовільно	
60-68	E		
42-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано
0-41	F	незадовільно з обов'язковим повторним курсом	

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

6.1. Основні джерела

6.1.1. Підручники, посібники

1. Варлакова А. В., Фурманчук Н. М. International Tourism (Міжнародний туризм): навчальний посібник. Київ : НТУ, 2026. 162 с.
2. Дехтяр Н. А. Світовий ринок туристичних послуг і пріоритети розвитку туризму в Україні: монографія. Харків : ФОП Лібуркіна Л. М., 2024. 470 с.
3. Джинджоян В. В., Корнеєв М. В., Хомак О. В., Небаба Н. О. Економіка та менеджмент міжнародного туризму: навчальний посібник. Київ: Видавництво «Каравела», 2024. 376 с.
4. Євтушенко М. П. Міжнародний туризм : навчальний посібник. Київ : Кондор, 2022. 288 с.
5. Жарков Г. М. Правове забезпечення міжнародного туризму. Київ : Кондор, 2024. 486 с.
6. Мазаракі А. А., Ващенко Н. П. Світовий ринок товарів і послуг. Київ, 2023, 241 с.
7. Міжнародна торгівля: навчальний посібник / ред. Румянцев А. П., Башинська Г. І., Корнілова І. М. Київ : Центр навчальної літератури. 2025. 376 с.
8. Редько В. Є. Посібник до самостійного вивчення дисципліни «Міжнародний туризм». 3-є вид., перероб. і доповн. Дніпро, 2025. 122 с.
9. Світовий туризм : навч. посібн. Для здобувачів вищої освіти, які навчаються за спеціальністю 242 «Туризм і рекреація» за усіма формами навчання / укладач А.Л. Помаза-Пономаренко. Харків : НУЦЗУ, 2024. 150 с.
10. Смирнов І. Г., Любіцева О. О. Міжнародний туристичний бізнес і логістика в туризмі : навч. посіб. У 2-х книгах. Кн. 1. Міжнародний туристичний бізнес. Київ : Видавництво Ліра-К, 2022. 288 с.

6.1.2. Методичне забезпечення

11. Коваленко О. В. Науково-методичне забезпечення навчального процесу : Міжнародний туризм. Конспект лекцій з дисципліни «Міжнародний туризм» : навчально-методичне видання для студентів спеціальності 242 «Туризм і рекреація» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, денної і заочної форми навчання / редактор О. В. Коваленко. Суми, 2023. 114 с.
12. Коваленко О. В. Міжнародний туризм. Методичні вказівки щодо проведення практичних занять та організації самостійної роботи здобувачів 3 курсу спеціальності «Туризм та рекреація», денної і заочної форми здобуття освіти ступеня вищої освіти «бакалавр» / укл.: О. В. Коваленко. Суми, 2025. 40 с.

6.1.3. Інші джерела

14. Коваленко О. В., Єпик Л. І. Аналіз ключових трендів у сфері міжнародних туристичних послуг. Індустрія гостинності: стан, тенденції та тренди розвитку: збірник наукових праць Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції. Вінниця: Редакційно-видавничий відділ ВТЕІ ДТЕУ, 2023. С. 102-109.
15. Kovalenko O., Smyrnov, I., Motorny, M., Lutsiv, N., Merchanskyi, V. Effectiveness of environmental policy in popular tourist destinations. Environment and Ecology Research 12(1): 10-18, 2024. <https://doi.org/10.13189/eer.2024.120102>
16. Kovalenko O., Pasko, O., Kharchenko, T., Rjvalenko, O., Tkachenko, V., Kuts, O. Is corporate governance a significant factor in corporate social responsibility disclosure? Insights from China. Investment Management and Financial Innovations, 2024. 21(1), 63-75. [https://doi.org/10.21511/imfi.21\(1\).2024.06](https://doi.org/10.21511/imfi.21(1).2024.06)

17. Коваленко О. В., Новікова А. В. Зарубіжний досвід розробки стратегій розвитку індустрії гостинності та туризму. Причорноморські економічні студії. Науковий журнал. Вип. 85/2024. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2024. С. 142-146. <https://doi.org/10.32782/bses.85-25>

18. Коваленко О. В., Єпик Л. І. Безпека та якість туристичних послуг: сучасні вимоги та виклики. Глобальний світ: виклики сьогодення: кол. моногр. Харків : СГ НТМ «Новий курс», 2025. С. 133-146. <https://doi.org/10.61718/mon202501>

6.2. Додаткові джерела

19. Закон України «Про Туризм» № 324/95-вр від 11.02.2015 URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/324/95-%D0%B2%D1%80>

20. Закон України «Про інформацію» № 2657-12 від 25.06.2016. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2657-123>

21. Інформаційний розділ Всесвітньої Туристичної Організації URL : www.world-tourism.org

22. Інформаційний розділ з туризму в Internet URL : www.travel.net

23. Міжнародні нормативно-правові акти в галузі туризму. URL : https://tourlib.net/books_ukr/pucentejlo85.htm